

Skwer Skaczącej Gwiazdy

Po sześciu miesiącach prac inwestycyjnych Zarząd Zieleni Miejskiej we Wrocławiu udostępnił mieszkańcom pierwszą część Skweru Skaczącej Gwiazdy, która została poddana rewitalizacji.

stotą rewitalizacji było nadanie terenowi nowych funkcji oraz podniesienie jego atrakcyjności i bezpieczeństwa.

Lokalizacja i rzut historii

Skwer o powierzchni blisko 1 ha zlokalizowany jest na osiedlu Ołbin, pomiędzy ulicami: Na Szańcach, gen. J. Bema, B. Prusa i Świętokrzyskiej, we wnętrzu zwartej, XIX-wiecznej zabudowy kamienicowej, uzupełnionej obecnie nową tkanką architektoniczną.

Teren zawiera się w obszarze zabytku archeologicznego, jakim jest Przedmieście Ołbińskie, w obszarze fortyfikacji pruskich. Ujęto go w ewidencji zabytków. Z uwagi na ten stan w trakcie prowadze-

nia robót teren znajdował się pod stałym nadzorem archeologicznym. Warto po krótko opisać dzieje tego miejsca. Historyczne fortyfikacje rozebrano w 1807 r., po zdobyciu miasta przez wojska francuskie i na ich rozkaz. W obszarze skweru przebiegało również jedno z ramion rzeki, które w tamtym okresie zostało zasypane. Jego pozostałość stanowi dziś prawdopodobnie zielony wgłębnik zlokalizowany w zachodniej części założenia. W 1879 r. na terenie obecnego zieleńca wybudowany został gmach Królewskiej Szkoły Rzemiosła i Wyższej Szkoły Budowy Maszyn, który nie przetrwał II wojny światowej. Po 1945 r. parcele po zniszczonej szkole przekształcono w teren zieleni z placem zabaw dla dzieci. Obecnie z historycznej

kompozycji zieleni pozostały jedynie fragmenty szpalery robinii akacjowej od strony północnej, kasztanowca zwyczajnego wewnątrz skweru oraz platan klonolistny wewnątrz wgłębniaka w części zachodniej. Przez kolejne lata infrastruktura skweru ulegała stopniowej i postępującej degradacji, w wyniku której zatracił on swoje prospołeczne funkcje oraz atrakcyjność. Stąd też pojawiła się konieczność rewitalizacji tej przestrzeni, by mogła służyć lokalnej społeczności.

Dlaczego Skwer Skaczącej Gwiazdy?

Pomysł na nazwę pochodzi od funkcji, którą kiedyś pełniło to miejsce. Zlokalizowany tu zespół dawnych bastionów obronnych, które stanowiły północno-wschodnie umocnienia XVIII-wiecznego Wrocławia, kształtem przypominał właśnie gwiazdę (niem. *Springstern*). Sama nazwa odzwierciedla układ takiego zespołu fortyfikacyjnego. W 2010 r. Rada Miejska Wrocławia postanowiła uhonorować to miejsce poprzez nadanie indywidualnej nazwy dla skweru.

Skwer zlokalizowany jest na osiedlu Ołbin, które charakteryzuje się zwartą, wysoką zabudową i dużą gęstością zamieszkania. Uzupełnia system kompaktowych skwerów i zieleńców osiedli Ołbin i Nadodrże, które Zarząd Zieleni Miejskiej konsekwentnie rewaloryzował w ostatnich latach. W okresie 2010–2012 w ramach projektów unijnych rewitalizacji poddano ponad 50% ogólnej powierzchni terenów zieleni

osiedla Nadodrże (6,86 ha). W kolejnych latach remontu doczekały się również założenia zieleni osiedla Ołbin (tj. Skwer Obrońców Westerplatte, zieleńiec przy ul. M. Reja i inne).

W 2019 r. Zarząd Zieleni Miejskiej we Wrocławiu przeprowadził pierwszy etap gruntownej rewitalizacji skweru. Odnowieniu poddano 0,7 ha założenia zieleni (pozostałe 0,3 ha zostaną zagospodarowane w II etapie). Pojawił się zupełnie nowy układ komunikacyjny, nowoczesne oświetlenie LED oraz murki terenowe łączące kwietniki z siedziskami. Ścieżki w części wschodniej zaprojektowano tak, aby na rzucie tworzyły kształt gwiazdy z centralnie posadzonym drzewem – ambrowcem amerykańskim, który jest niezwykle dekoracyjny. Dzięki temu zabiegowi realizacja jeszcze bardziej nawiązuje do historycznej nazwy miejsca. Przebieg pozostałych ciągów komunikacyjnych również zaprojektowano z uwzględnieniem kontekstu historycznego.

W efekcie dzieci otrzymały zespół placów zabaw z podziałem na grupy wiekowe. Dla najmłodszych (do trzech lat) oprócz zabawek takich, jak: bujak, huśtawka bocianie gniazdo czy zestaw z tunelem, zamontowano zwierciadła, które przypominają te w lunaparkach – „lustra śmiechu”. Starsze dzieci (powyżej sześciu lat) otrzymały podwójną huśtawkę wirującą i wielką kulę z lin, tzw. przepłotnię. Grupa średnia (dzieci

Na zrewitalizowanym skwerze zamontowano zwierciadła, które przypominają te w lunaparkach – „lustra śmiechu”

w wieku 3–6 lat) będzie mogła bawić się w wielofunkcyjnym zestawie zabawowym i tunelach zamontowanych pod skarpią. Wszystkie maluchy skorzystają z piaskownicy, która dla ich bezpieczeństwa i komfortu została ogrodzona i zadaszona. Plac zabaw zaprojektowano na bezpiecznej, poliuretanowej nawierzchni gumowej, tworzącej rozmaite wzory, które przy odrobinie wyobraźni posłużą do gier. Projektanci w inspiracjach sięgnęli do bajki „Alicja w Krainie Czarów”, której motywy możemy obecnie odnaleźć w mozaice nawierzchni.

Dla pozostałych użytkowników zieleńca stworzono ofertę rekreacyjną w postaci siłowni plenerowej i stołów do gry w szachy. Rowerzyści zostawią rowery przy stojakach. O historii skweru odwiedzający dowiedzą się z dwóch tablic informacyjnych.

Na potrzeby utrzymania terenu w przyszłości oraz nawadniania zieleni wybudowano przyłączy wody oraz trzy punkty poboru rozmieszczone w strategicznych miejscach.

Na skwerze zaplanowano nową zieleń: niemal 1500 szt. krzewów, ponad 50 róż, 120 szt. traw ozdobnych i 94 byliny, a także ponad 30 nowych drzew (m.in. klony polny, srebrzysty, kasztanowce, lipy, jodła kalifornijska).

Koszty i plany

Całkowity koszt pierwszego etapu wyniósł 2,3 mln zł. Autorem dokumentacji projektowej były pracownice: Tatiany Nowosad „Zielony Ogród” oraz Wioletty Trytko „PROMART Pracownia Projektowa”. Roboty budowlane zrealizowała firma PARK-M POLAND z siedzibą w Starym Sączu.

W drugim etapie rewitalizacji, szacowanym na ok. 1,1 mln zł, na pozostałej części skweru przewiduje się m.in. budowę mini boiska do koszykówki, wybiegu dla psów, zagospodarowanie wgłębniaka pod kątem rekreacji dla osób starszych oraz stworzenie wejściowej strefy reprezentacyjnej od strony ul. gen. J. Bema.

SZYMON ROZAŁSKI

STOWARZYSZENIE ARCHITEKTURY
KRAJOBRAZU,
ZARZĄD ZIELENI MIEJSKIEJ
WE WROCŁAWIU

PAULA STANNY

STOWARZYSZENIE ARCHITEKTURY
KRAJOBRAZU

Źródła dostępne są na stronie internetowej: www.e-czytelnia.abrys.pl

Plac zabaw zaprojektowano na bezpiecznej, poliuretanowej nawierzchni gumowej, tworzącej rozmaite wzory, które przy odrobinie wyobraźni posłużą do gier

Skwer zlokalizowany jest na osiedlu Ołbin, które charakteryzuje się zwartą, wysoką zabudową i dużą gęstością zamieszkania